

PREHİSTORYA'YA GİRİŞ

Prehistorya biliminin yararlandığı disiplinler:

Daha önce verilen prehistorya tanımından da anlaşılacağı gibi, prehistorya, kendinden başka daha birçok bilim dalının yöntemlerine gereksinme duymaktadır. Örneğin, insanın kullandığı taş cinslerini, yaşadıkları doğanın özelliklerini anlayabilmek için jeofizik, jeoşimi, botanik, sedimantoloji, paleontoloji gibi bilim dallarının yöntemlerine başvurmak gerekir.

Yine tanımdan da görüldüğü gibi, prehistoryada insanların bırakmış oldukları kalıntılar araştırılırken insanların bizzat kendi kalıntılarına ve onunla birlikte yaşamış olan hayvan kalıntı ve fosillerine de rastlanmaktadır.

İnsan kalıntılarının analiz ve yaşlandırılmaları için paleoantropoloji; hayvan kalıntılarının analiz ve yaşlandırılmaları için ise paleontoloji ve paleozooloji bilim dallarına başvurma zorunluluğu duyulmaktadır.

Yine diptarih yazısı bulunmayan, soyları tükenmiş ya da biçim değiştirilmiş toplulukların incelenmesi ve tanımlanması olduğuna göre etnoloji, özellikle de etnoğrafya çalışmalarının sonuçlarından da geniş ölçüde yararlanır. Çünkü özetle bugünkü ilkel toplulukları inceleyen etnoloji, adeta yaşayan bir prehistoryadır. Bundan ötürü eski yayınlarda prehistoryaya "paleoetnoloji" diyen araştırmacılar da bulunmaktadır.

Etnolojinin yardımıyla, bugünden eskiye gitme yoluyla, yani karşılaştırma yöntemiyle prehistoryaya ilişkin birçok soruna ışık tutulabilmektedir.

Yine protohistorik arkeoloji de prehistorya da insana ilişkin olarak başlayan olay ve oluşumların evriminin açıklığa kavuşturulmasını ve bazı karanlık noktalara ışık tutulması açısından kendisinden yararlanan bir bilim dalıdır.

Prehistorya'nın jeolojik çağlar içindeki yeri:

Prehistoryanın bu yolla kısaca tanımını yaptıktan, insanlık tarihi içindeki yeri ve sınırlarını belirledikten, ona yardımcı olan bilim dallarından söz ettikten sonra, prehistorik dönemlerin içinde geliştiği jeolojik çağın, jeolojik zaman tabloları içindeki yerine de kısaca bir göz atalım.

Burada daha çok jeolojik çağların hangileri olduğunu, bunlardan hangisinin prehistoryayı ilgilendirdiğini ve bu ilgili çağın genel özelliklerini kısaca göreceğiz.

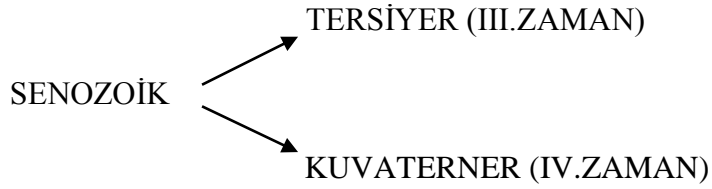
Klasik olarak jeolojik çağları eskiden yeniye doğru şu şekilde sıralayabiliriz:

ARKEOZOİK

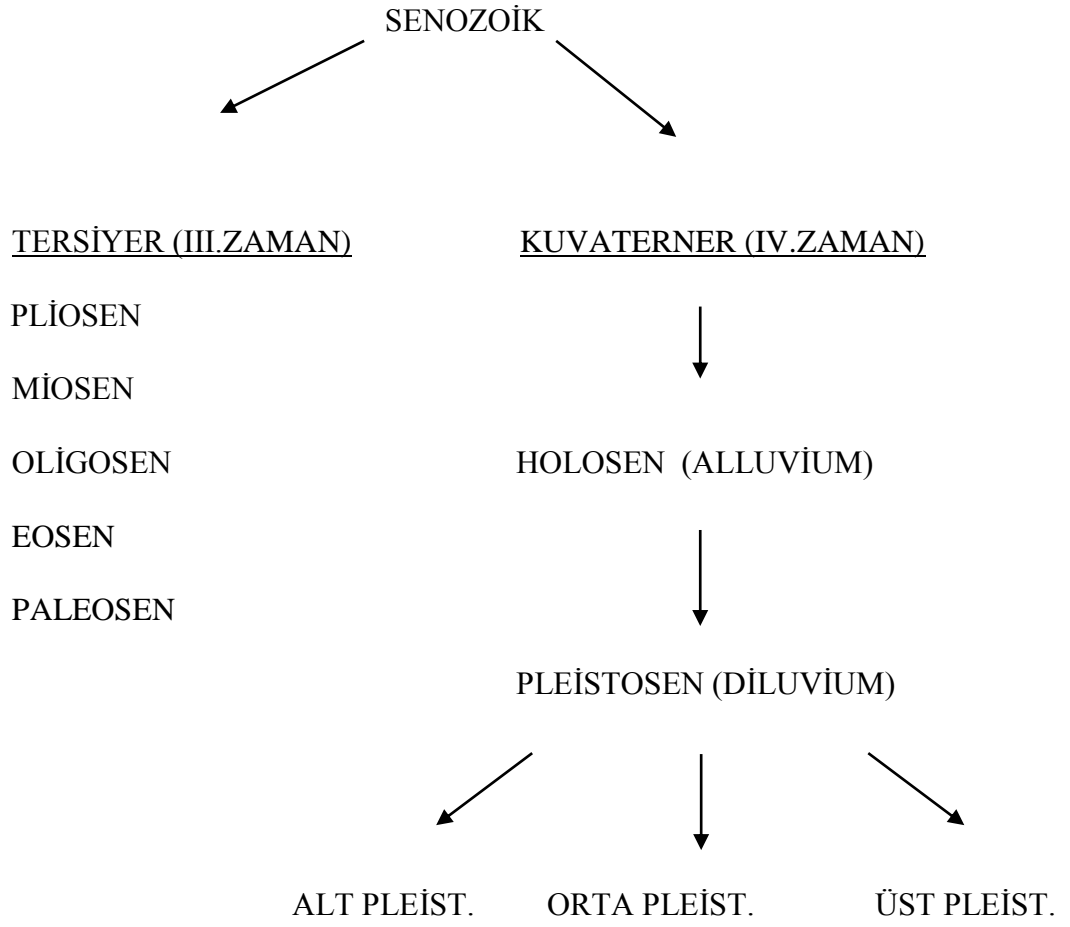
PROTOREZOİK

PALEOZOİK

MEZOZOİK

İnsanın insan karakterlerine kavuşması, eski taş devri kültürlerinin doğuşu bu jeolojik devre denk düşmektedir. Prehistorya ile ilgili bulunması nedeniyle SENOZOİK'in daha küçük zaman bölümlerini de yeniden eskiye doğru şöyle sıralayabiliriz:

Prehistorya'nın jeolojik çerçevesi Tersiyer'in sonlarından başlar. Kuvaterner'in Pleistosen'in tamamını Holosen'in de baş kısımlarını içine alarak son bulur. Bugün içinde bulunduğumuz jeolojik epok, Holosen'dir. Pleistosen epok tamamen kapanmıştır.